

Van crisis naar kracht: Netwerk als houvast

Karlijn Greidanus & Liora Duyster

Deel 1

WAT IS EEN CRISIS?

Zien we een acute crisis of hier is sprake van uitputting?

- Casus 1: een jongen van 16 jaar leeft in een verwaarloosde omgeving met moeder. Jongen gaat niet naar school. Moeder overlijdt plotseling. Vriendin van moeder trekt aan de bel bij veilig thuis.

Zien we een acute crisis of hier is sprake van uitputting?

- Casus 2: Wijkteam is aangesloten in een casus 2 maanden geleden en ziet dat er spanning is in het gezin. Er is fysiek conflict tussen ouders en zoon van 17. Op een nacht doet jongen van 17 suïcidale uitspraken, wordt gezien door crisisdienst en opgenomen. Daarna mag hij weer naar huis. Ouders geven aan dat zoon niet meer bij hen kan wonen.

Zien we een acute crisis of hier is sprake van uitputting?

- Casus 3: jongen van 14 woont al sinds vlak na geboorte in pleeggezin. Er is al een tijd sprake van spanning in het pleeggezin. Jongen loopt weg. Pleegouders geven aan dat ze op deze manier niet voor hem kunnen zorgen. Ouders hebben geen gezag en kunnen niet voor hem zorgen.

Zien we een acute crisis of hier is sprake van uitputting?

- Casus 4: Meisje van 14 vertelt op school dat ze zwanger is maar dit niet durft te zeggen tegen ouders. Kans op eerwraak is zeer groot bij bekendwording van zwangerschap.

Vormen van crisis

- **ACUTE CRISIS:** Een acute crisis is een situatie waarin de spanning **in korte tijd** sterk oploopt, vaak door een **plotselinge, ingrijpende gebeurtenis** zoals een ongeluk, sterfgeval of ander ernstig incident. Het gezin is daardoor direct **niet meer in staat** om adequaat te reageren of de situatie te hanteren.
- **UITPUTTINGSCRISIS:** (voorgaande chronische crisis): Een uitputtingscrisis is een type crisis dat **geleidelijk ontstaat**, waarbij de spanning binnen een gezin **langdurig oploopt** totdat een **kleine aanleiding** ineens de “emmer doet overlopen”. Het gezin is op dat moment niet langer in staat om de opgebouwde spanningen op te vangen en kan niet meer inspelen op de behoeft en van de gezinsleden.

En dan?

- Jongere wordt opgenomen
- Crisis verdwijnt maar niet de urgentie
- Neveneffect hulpverlening
- Grote vraag is: is een uithuisplaatsing dan de beste optie? Zijn er nog alternatieven?
- Effect op jongere

Wat is nodig?

- Een andere manier van werken is nodig per crisis
- Netwerk moet stap 1 zijn
- Acute crisis: veiligheid en stabiliseren
- Uitputting: verbreden en een inzetbare tweede schil, netwerkberaad, bed op recept
- Bij een incident moet de kans van de crisis worden benut

Crisis in de Jeugdzorg

Soorten crisis & interventiedoelen

Uitputtingscrisis

Belemmering
wegnemen

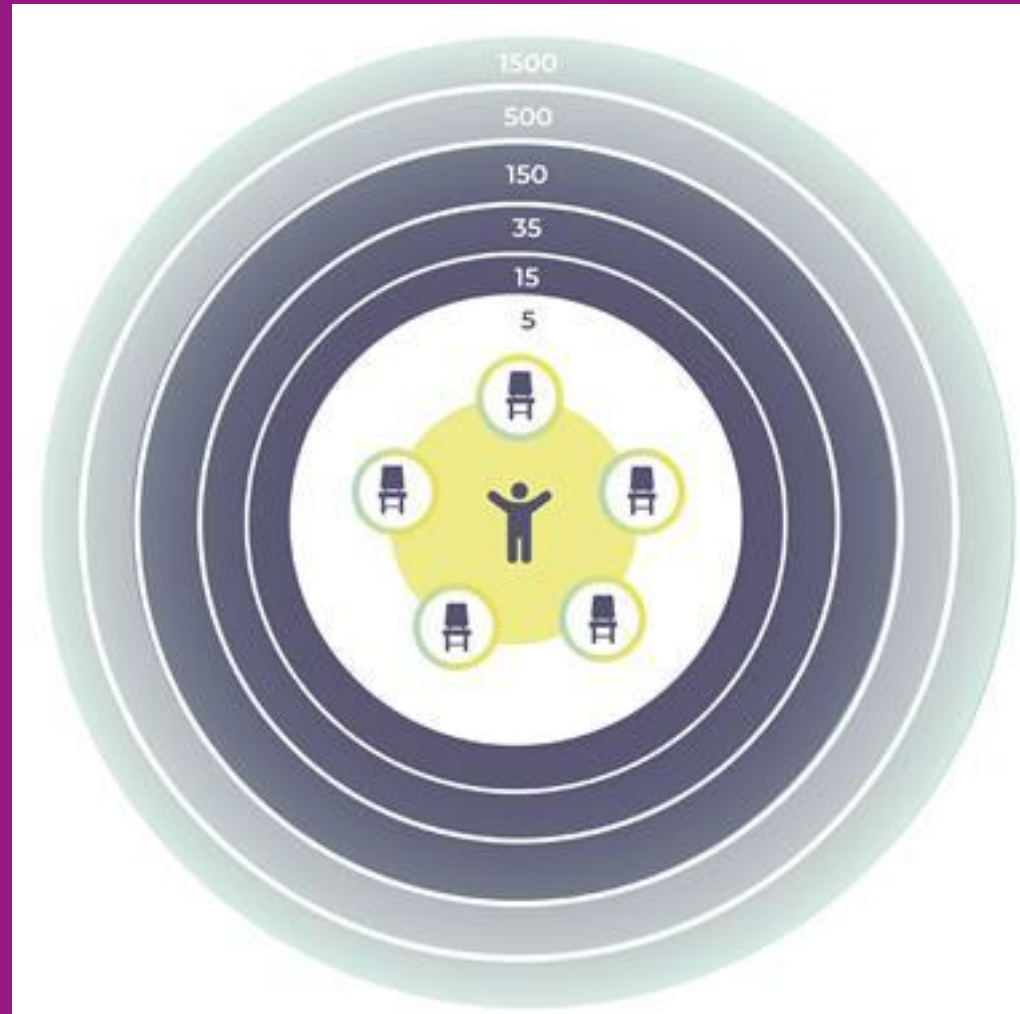
Acute crisis

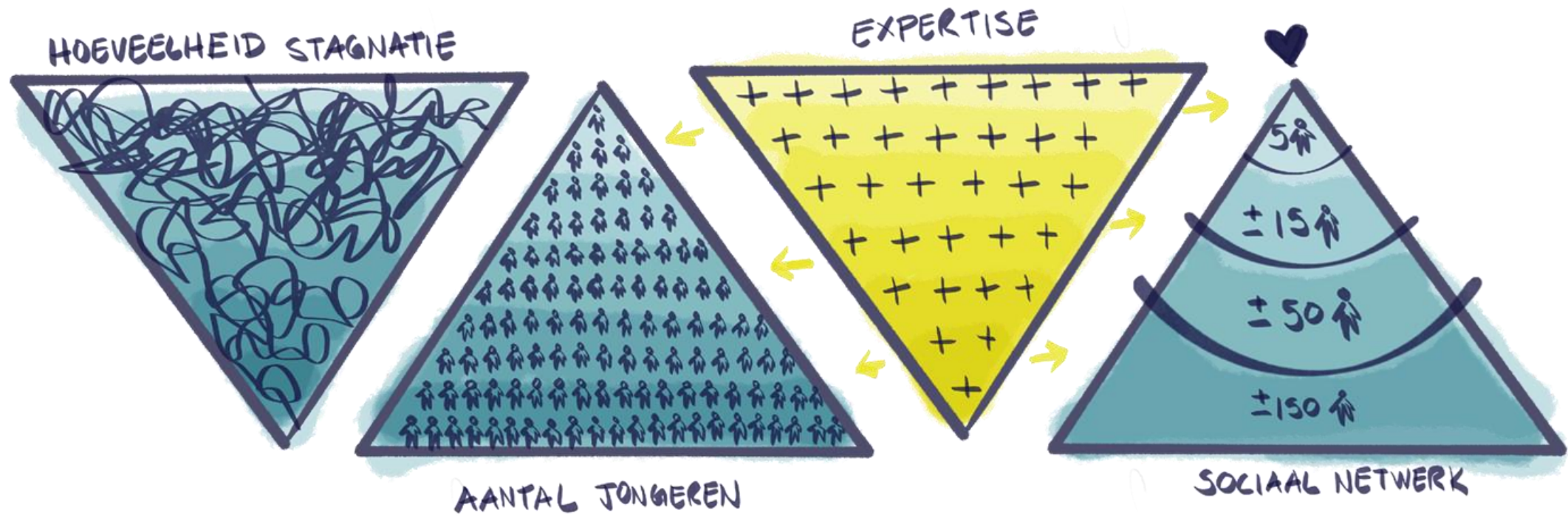
Onmiddellijk
veiligheid bieden
Stabiliseren & reguleren

Deel 2

NETWERKGERICHTE INTERVENTIES

Dunbars number

Wampold, 2001

- Hulpverlening
- eigen netwerk & ik

Wat zeggen de jongeren zelf?

Recent onderzoek gedaan

- 'Met mij is nooit gekeken naar mijn netwerk voordat ik uit huis werd geplaatst'
- 'Als hulpverleners praten over mijn netwerk dan gaat het vaak over mijn ouders en niet over vrienden/andere familie'
- 'Ik ervaar pas echt steun als mijn netwerk fysiek op bezoek is'

- Overleggen met buurman, wat zijn jullie ervaringen

Praktijkvoorbeeld casus Sara

- Sara, net 18 jaar.
- Suïcidepoging
- Weigerde iemand van haar netwerk te betrekken (inclusief ouders)
- Hulpverlening heeft eerste dagen uren aan haar bed gezeten
- Na 3 dagen hiermee gestopt: meisje zelf ging netwerk bellen en de dagen erop kwam er een heel netwerk op bezoek die daarvoor niet in beeld waren: ooms, zussen, ouders.
- De stoelen werden letterlijk gevuld door het netwerk en eerder door de hulpverlening

Interventies

- Welke interventies zetten jullie in?
- Concert des levens

Overige interventies

- Sociogram
- Genogram
- Netwerkberaad
- Praktische vragen lijst: voorbeeldvragen om netwerk te betrekken: 'wie weet dat ik hier nu ben, wie neem je mee naar het intakegesprek, wat zou je oma zeggen over deze situatie?'

Bedankt voor jullie aandacht!

Nog vragen?